మా సోదరులని, ఎలాగైతే శత్రువుల వల్ల చంపబడి మేము వీరమరణం పొందినట్లు, ప్లేగువ్యాధి వల్ల మరణించినవారు కూడా వీరమరణం పొందినవారే' అని వాదిస్తారు. పడకలపై మరణించినవారు 'వీరు మా సోదరులు. ఎందుకంటే మాలా వీరుకూడా పడ కలపై మరణించారు' అని వాదిస్తారు. అల్లాహ్ తీర్పు ఇస్తూ ప్లేగువ్యాధితో మరణించిన వారి గాయాలను చూడండి, వారిగాయాల వీరమరణం పొందినవారిగాయాల్లా ఉంటే, వారు అమరవీరులే. వారికి అటువంటి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది." చూస్తే వారిగాయాలు వీరమరణంపొందిన వారి గాయాల్లా ఉంటాయి. అందువల్ల వారిని అమర వీరుల్లా పరిగణించటంజరుగుతుంది. (అ'హ్మద్, నసాయి')

١٥٩٧ - [٧٥] (ضعيف) (٥٠١/١)

وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "اَلْفَارُّ مِنَ الطَّاعُوْنِ كَالْفَارِّ مِنَ الزَّحْفِ وَالصَّابِرُ فِيْهِ لَهُ أَجْرُ شَهِيْدٍ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1597. (75) [1/5014-బలహీనం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్లేగు వ్యాధి నుండి పారిపోయినవారు, యుద్ధభూమి నుండి పారిపోయి నట్టే. ప్లేగువ్యాధిలో సహనం, ఓర్పులను పాటిస్తే, వీరమరణం పొందినట్టు పుణ్యం లభిస్తుంది." [20] (అ'హ్మద్)

=====

٢- بَابُ تَمَنِّي الْمَوْتِ وَذِكْرِهِ

2. మరణకోరిక మరియు దానిని గుర్తుంచుకోవటం

మరణ సమయం నిర్ధారించబడి ఉంది. దాన్ని కోరటం వల్ల, కోరకపోవటం వల్ల దాని సమయం మారదు. అందు వల్లే చావును కోరటం సరికాదు. చావును జ్ఞాపకం చేసుకోవ టానికి చాలా ప్రాధాన్యత ఉంది.

మొదటి విభాగం اَلْفَصْلُ الثَّالِثُ

١٥٩٨ - [١] (صحيح) (٥٠٢/١)

20) వివరణ-1597: యుద్ధం చేస్తూ శత్రువులకు వెన్ను చూపటం మహా పాపం. అదేవిధంగా ప్లేగువ్యాధి ప్రబలి ఉన్న ప్రాంతంనుండి పారిపోవటం కూడా మహా పాపమే. అక్కడి నుండి ఎటూ పారిపోకుండా అక్కడే ఉండి ఉంటే అతనికి అమరవీరునికి సమానంగా పుణ్యం లభిస్తుంది.

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا يَتَمَنَّى أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ إِمَّا مُحْسِنًا فَلَعَلَّهُ أَنْ يَزْدَادَ خَيْرًا وَإِمَّا مُسِيْئًا فَلَعَلَّهُ أَنْ يَسْتَعْتِبَ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

1598. (1) [1/502-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవ్వరూ చావును కోరుకోరాదు. ఒకవేళ అతడు ఉత్తముడైతే అధిక ఆయుష్షు వల్ల ఇంకా అధికంగా మంచి పనులు చేయవచ్చు, ఒకవేళ చెడ్డవాడైతే తౌబహ్, ఇస్తిగ్ఫార్ చేసి దైవాన్ని సంతృప్తి పరచ వచ్చు." (బు'ఖారీ)

١٥٩٩ - [٢] (صحيح) (٥٠٢/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا يَتَمَنّى أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ وَلَا يَدْعُ بِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَّأْتِيَهُ إِنَّهُ إِذَا مَاتَ انْقَطَعَ أَمَلُهُ وَإِنَّهُ لَا يَزِيْدُ الْمُؤْمِن عُمْرُهُ إِلَّا خَيْرًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1599. (2) [1/502-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: మీలో ఎవ్వరూ చావును కోరటం గానీ, దాన్ని గురించి దు'ఆ చేయటం గానీ చేయ రాదు. ఎందుకంటే మరణిస్తే కోరికలన్నీ వ్యర్థమవుతాయి. విశ్వాసి ఆయుష్షు అతని కోసం మంచినే పెంచుతుంది. (ముస్లిమ్)

١٦٠٠ -[٣] (متفق عليه) (٥٠٢/١)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ مِنْ ضُرٍّ أَصَابَهُ فَإِنْ كَانَ لَابُدَّ فَاعِلًا فَلْيَقُلْ: اَللّٰهُمَّ أَحْيِنِيْ مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِّيْ وَتَوَفَّنِيْ إِذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِيْ. متفق عليه.

1600. (3) [1/502-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవరి కైనా కష్టాలువస్తే, చావును కోరుకోరాదు. కోరితే ఈ విధంగా కోరాలి. "ఓ అల్లాహ్! నేను సజీవంగా ఉండటం నాకు లాభకరంగా ఉన్నంత వరకు నన్ను సజీవంగాఉంచు. మరణం లాభకరంగా ఉన్నప్పుడు నాకు మరణం ప్రసాదించు." [21] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

21) వివరణ-1600: ఈ 'హదీసు'ల ద్వారా చావును కోరుకో రాదని తెలుస్తుంది. అయితే ఉపద్రవాల, కల్లోలాల భయం వల్ల, వీరమరణం పొందే కోరికవల్ల కోరటం సబటే. 'ఉమర్ (ర) ఇలా కోరుకునే వారు.

١٦٠١- [٤] (متفق عليه) (٥٠٢/١)

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللهِ أَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللهِ كَرِهَ اللهُ لِقَاءَهُ". فَقَالَتْ عَائِشَةُ أَوْ بَعْضُ أَزْوَاجِهِ: إِنَّا لَنَكْرَهُ الْمَوْتَ. قَالَ:"لَيْسَ ذَلِكَ وَلَكِنِ الْمؤمِنَ إِذَا حَضَرَهُ الْمَوْتُ بُشِّرَ بِرِضْوَانِ اللهِ وَكَرَامَتِهِ فَلَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا أَمَامَهُ فَأَحَبَّ لِقَاءَ اللهِ وَأَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا حُضِرَ بُشِّرَ بِعَذَابِ اللهِ وَعُقُوْبَتِهِ فَلَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَهَ إِلَيْهِ مِمَّا أَمَامَهُ فَكَرِهَ لِقَاءَ اللهِ وَكَرِهَ اللهُ لِقَاءَهُ".

1601. (4) [1/502-ఏకీభవితం]

'ఉబాదహ్ బిన్ 'సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "ఎవరైనా అల్లాహ్(త)ను కలవాలనికోరుకుంటే, అల్లాహ్ (త) కూడా అతన్ని కలవాలని కోరుకుంటాడు. మరెవ రైనా అల్లాహ్(త)ను కలవకూడదని కోరుకుంటే,అల్లాహ్ (త) కూడా కలవకూడదని కోరుకుంటాడు," అని అన్నారు. అది విని 'ఆయి'షహ్ (ర) లేదా మరో భార్య, 'ఓ ప్రవక్తా! మేమందరం చావు పట్ల సంతో షించం' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) అదికాదు, ఒక విశ్వాసికి మరణసమయం వచ్చి నపుడు అల్లాహ్(త) సంతృప్తి, కారుణ్యాల గురించి శుభవార్త ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అప్పుడావ్యక్తి చాలా సంతోషిస్తాడు. అప్పుడా వ్యక్తికి అది తప్ప మరో విషయం ప్రియ మైనదిగా ఉండదు. ఎందుకంటే ఆ వ్యక్తికి అది రాబోతుందని, అన్నిటికంటే ఉత్తమ మైనదని అంటే అది స్వర్గమని తెలిసిపోతుంది. అప్పుడా వ్యక్తి అల్లాహ్(త)ను కలవడానికి అమిత శ్రద్ధతో ఉంటాడు. అల్లాహ్(త)కూడా అతనితో కలవాలని అమిత శ్రద్ధ ప్రదర్శిస్తాడు. అదేవిధంగా అవిశ్వాసి వద్దకు చావువస్తే, అతనికి దైవశిక్షల గురించి తెలియ పర్చటం జరుగుతుంది. అప్పుడావ్యక్తి దాన్ని అన్నిటికంటే నీచమైనదిగా భావిస్తాడు. ఎందుకంటే అతడిముందు నరకం ఉందని గ్రహిస్తాడు. అందువల్ల అల్లాహ్(త)ను కలవ టాన్ని అసహ్యించుకుంటాడు. అల్లాహ్ కూడా అతన్ని కలవడానికి అసహ్యించు కుంటాడు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٦٠٢ - [٥] (متفق عليه) (٥٠٣/١)

وَفِيْ رِوَايَةِ عَائِشَةَ: "وَالْمَوْتُ قَبْلَ لِقَاءِ اللهِ".

1602. (5) [1/503-ఏకీభవితం]

'ఆయి'షహ్ (ర) ఉల్లేఖనంలో "వల్ మౌతు ఖబ్‌ల లిఖా యిల్లాహి" అని ఉంది.

١٦٠٣ - [٦] (متفق عليه) (٥٠٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ قَتَادَةَ أَنَّهُ كَانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم مُرَّ عَلَيْهِ بِجَنَازَةٍ فَقَالَ: "مُسْتَرِيْحٌ أَوْ مُسْتَرَاحٌ مِنْهُ". فَقَالُوْا: يَا رَسُوْلَ اللهِ مَاالْمُسْتَرِيْحُ وَالْمُسْتَرَاحُ مِنْهُ؟ فَقَالَ: "اَلْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ يَسْتَرِيْحُ مِنْ نَّصَبِ الدُّنْيَا وَأَذَاهَا إِلَى رَحْمَةِ اللهِ وَالْعَبْدُ الْفَاجِرُ يَسْتَرِيْحُ مِنْهُ الْعِبَادُ وَالْبِلَادُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ".

1603. (6) [1/503-ఏకీభవితం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సమీపం నుండి ఒక జనా'జహ్ వెళ్ళడం జరిగింది. ప్రవక్త (స), 'ఇతడు విశ్రాంతి పొందుతాడు లేదా ఇతని నుండి ఇతరులు విశ్రాంతి పొందుతారు' అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు, 'ప్రవక్తా! విశ్రాంతి పొందేవారెవరు, ఎవరి నుండి విశ్రాంతి లభిస్తుంది,' అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) విశ్వాసి మరణించి ప్రాపంచిక కష్టాల నుండి విశ్రాంతి పొందుతాడు. దైవాను గ్రహాలను పొందుతాడు. అవిశ్వాసి మరణించటం వల్ల దైవభక్తులు, పట్టణం, వృక్షాలు, జంతువులు విశ్రాంతి పొందుతారు' అని అన్నారు. [22] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٦٠٤ - [٧] (صحيح) (٥٠٣/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: أَخَذَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم بِمَنْكِبِيْ. فَقَالَ: "كُنْ فِيْ الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيْبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيْلٍ". وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُوْلُ: إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَنْتَظِرِالصَّبَاحَ وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرِالْمَسَاءَ وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرْضِكَ وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

1604. (7) [1/503-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నా భుజాన్ని పట్టుకొని, 'ప్రపంచంలో నీవు ప్రయాణీకునిగా లేదా బాటసారిగా జీవించు' అని ఉపదేశించారు. అందువల్ల ఇబ్ను 'ఉమర్ నీవు సాయంత్రం అయితే ఉదయం గురించి వేచి ఉండకు, ఉదయం అయితే సాయంత్రం గురించి వేచి వుండకు. నీవు ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు నీ అనారోగ్యం కోసం ఏమైనా చేసుకో,

---

22) వివరణ-1603: ఎందుకంటే దుర్మార్గుడి వల్ల అందరికీ బాధ కలుగుతుంది. వాడి మరణం వల్ల అందరికీ సుఖం కలుగు తుంది.

జీవితంలో మరణం కోసం ఏమైనా సిద్ధం చేసుకో. అంటే ఆరోగ్యాన్ని, జీవితాన్ని మహా భాగ్యాలుగా భావించు' అని అనేవారు. (బు'ఖారీ)

١٦٠٥ - [٨] (صحيح) (٥٠٣/١)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَبْلَ مَوْتِهِ بِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ يَقُوْلُ: "لَا يَمُوْتَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1605. (8) [1/503-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మరణానికి మూడు రోజుల ముందు, "మీలో ప్రతి ఒక్కరూ అల్లాహ్ (త) పట్ల మంచి నమ్మకంతోనే మరణించాలి" అని ప్రవచించారు.[23] (ముస్లిమ్)

రెండవ విభాగం اَلْفَصْلُ الثَّانِيْ

١٦٠٦ - [٩] (ضعيف) (٥٠٤/١)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رضي الله عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنْ شِئْتُمْ أَنْبَأْتُكُمْ مَا أَوَّلُ مَا يَقُوْلُ اللهُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ وَمَا أَوَّلُ مَا يَقُوْلُوْنَ لَهُ؟" قُلْنَا: نَعَمْ يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ: "إِنَّ اللهَ يَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ هَلْ أَحْبَبْتُمْ لِقَائِيْ؟ فَيَقُوْلُوْنَ نَعَمْ يَا رَبَّنَا فَيَقُوْلُ: لِمَا فَيَقُوْلُوْنَ: رَجَوْنَا عَفْوَكَ وَمَغْفِرَتَكَ. فَيَقُوْلُ:قَدْ وَجَبَتْ لَكُمْ مَغْفِرَتِيْ". رَوَاهُ فِيْ شَرْحِ السُّنَّةِ وَأَبُوْ نَعِيْمٍ فِيْ الْحِلْيَةِ .

1606. (9) [1/504-బలహీనం]

ము'ఆజ్' బిన్ జబల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్(త) విశ్వాసులతో అన్నిటి కంటే ముందు ఏమంటాడో విశ్వాసులు అల్లాహ్(త)తో ఏమంటారో మీకు తెలుపనా' అని అన్నారు. దానికి మేము, 'ప్రవక్తా! తెలుపండి' అని అన్నాం. దానికి ప్రవక్త (స), "అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు విశ్వాసులతో, 'మీరు నన్ను కలవటాన్ని కోరుకునేవారా' అని అడుగుతాడు. దానికి వారు, 'అవును మా ప్రభూ!' అని అంటారు. అల్లాహ్ వారిని మళ్ళీ, 'మీరు నన్ను కలవాలని ఎందుకు కోరుకునేవారు,' అని అడుగుతాడు. దానికి వారు సమాధానమిస్తూ, 'ఎందు కంటే తమరు క్షమిస్తారని, కరుణి స్తారని ఆశతో ఉండేవాళ్ళం,' అని అంటారు. అది విన్న అల్లాహ్(త) 'నా క్షమాపణ మీ కోసం తప్పని సరి అయి పోయింది,' అని సమాధానం ఇస్తాడు," అని ప్రవచించారు. (షర్'హు స్సున్నహ్, అబూ న'యీమ్/'హిల్య)

١٦٠٧ - [١٠] (صحيح) (٥٠٤/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "أَكْثِرُوْا ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ الْمَوْتَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَهْ.

1607. (10) [1/504-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రుచులను జీర్ణించుకునే మరణాన్ని జ్ఞాపకం చేసు కుంటూ ఉండండి."(తిర్మిజి', నసాయి', ఇబ్నె మాజహ్)

١٦٠٨ - [١١] (ضعيف) (٥٠٤/١)

وَعَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ أَنَّ نَبِيَّ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ ذَاتَ يَوْمٍ لِأَصْحَابِهِ: "اِسْتَحْيُوْا مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ". قَالُوْا: إِنَّا نَسْتَحْيِيْ مِنَ اللهِ يَا نَبِيَّ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ. قَالَ: "لَيْسَ ذٰلِكَ وَلَكِنْ مَنْ اسْتَحْيَى مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ فَلْيَحْفَظِ الرَّأْسَ وَ مَا وَعَى وَلْيَحْفَظِ الْبَطْنَ وَمَا حَوَى وَلْيَذْكُرِ الْمَوْتَ وَالْبَلَى وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ تَرَكَ زِيْنَةَ الدُّنْيَا فَمَنْ فَعَلَ ذٰلِكَ فَقَدْ اِسْتَحْيَى مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ. وَقَالَ: هٰذَا حَدِيْثٌ غَرِيْبٌ.

1608. (11) [1/504-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఊద్ (ర) కథనం: ఒక రోజు ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో 'అర్హతకు తగినట్టు అల్లాహ్(త)కు సిగ్గుపడండి' అని హితబోధ చేశారు. దానికి వారు, 'ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్(త) దయవల్ల అల్లాహ్(త) పట్ల సిగ్గుపడు తూనే ఉన్నాం' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) ఈ విధంగా కాదు, అర్హతకు తగినట్టు సిగ్గుపడటమంటే తలను-తలలో ఉన్నదాన్ని పరిరక్షించాలి, కడుపును-కడుపులో ఉన్న దాన్ని పరిరక్షించాలి, చావును, దుమ్ములు క్రుళ్ళిపోవటాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి. పరలోకాన్ని కోరుకునేవారు ప్రాపంచిక అలంకరణలకు దూరంగా ఉండాలి. వీటన్నిటినీ చేసేవారు, అర్హతకు తగినట్టు అల్లాహ్(త) పట్ల సిగ్గుపడ్డారు," అని అన్నారు.[24] (అ'హ్మద్, తిర్మిజి' / ఏకోల్లేఖనం)

---

23) వివరణ-1605: అల్లాహ్(త) కరుణామయుడని క్షమించే వాడని తప్పకుండా మనల్ని క్షమిస్తాడని భావిస్తూ ఉండాలి. అయితే మంచిభావనలు మంచి కర్మల ద్వారానే జనిస్తాయి.

24) వివరణ-1608: తలను పరిరక్షించడమంటే, తలను కేవలం అల్లాహ్(త) ఆరాధన కొరకే వంచాలి. అల్లాహ్(త) కొరకే సజ్దా చేయాలి. అహంకారంగా ప్రవర్తించరాదు.

وَعَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ خَالِدٍ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَوْتُ الْفَجْاءَةِ أَخْذَةُ الْأَسَفِ". رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَزَادَ الْبَيْهَقِيُّ فِيْ شُعَبِ الْإِيْمَانِ. وَ رَزِيْنٌ فِيْ كِتَابِهِ: "أَخْذَةُ الْأَسَفِ لِلْكَافِرِ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِ".

1611. (14) [1/505-దృఢం]

'ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ 'ఖాలిద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అకస్మాత్తుగా మరణించటం అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి, అసంతృప్తికి నిదర్శనం." (అబూ దావూద్)

బైహఖీ-షుఅబిల్ ఈమాన్ మరియు రజీన్ లో ఇలా ఉంది "ఆకస్మిక మరణం అవిశ్వాసికి దైవాగ్రహంగా, విశ్వాసికి కారుణ్యంగా పరిణమిస్తుంది."

١٦١٢ - [١٥] (حسن) (٥٠٦/١)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: دَخَلَ النَّبِيُّ عَلَى شَابٍّ وَهُوَ فِيْ الْمَوْتِ فَقَالَ: "كَيْفَ تَجِدُكَ؟" قَالَ: أَرْجُواللهَ يَا رَسُوْلَ اللهِ وَإِنِّيْ أَخَافُ ذُنُوْبِيْ. فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا يَجْتَمِعَانِ فِيْ قَلْبِ عَبْدٍ فِيْ مِثْلِ هَذَا الْمُوْطِنِ إِلَّا أَعْطَاهُ اللهُ مَا يَرْجُوْ وَآمَنَهُ مِمَّا يَخَافُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَهْ وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ هَذَا حَدِيْثٌ غَرِيْبٌ .

1612. (15) [1/506-ప్రామాణికం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక యువకుని వద్దకు వెళ్ళారు. అప్పుడతను మరణావస్థలో ఉన్నాడు. ప్రవక్త (స) అతన్ని 'ఇప్పుడు నీ మనసులో ఏముంది?' అంటే దైవ కారుణ్యం లేక దైవాగ్రహం ఉందా, అని అడిగారు. దానికి ఆ యువకుడు, 'ప్రవక్తా! నేను దైవకారుణ్యాన్ని కోరు కుంటున్నాను. నా పాపాల పట్ల భయపడు తున్నాను' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) దాసుని హృదయంలో ఇటువంటి స్థితిలో రెండు విషయాలు మెదిలితే, అల్లాహ్(త) అతను కోరింది ప్రసాదిస్తాడు. ఇంకా అతడు భయపడుతున్న దాని నుండి రక్షిస్తాడు' అని అన్నారు. (తిర్మిజి' / ఏకోల్లేఖనం, ఇబ్నె మాజహ్)

మూడవ విభాగం اَلْفَصْلُ الثَّالِثُ

١٦١٣ - [١٦] (ضعيف) (٥٠٦/١)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا تَمَنَّوُا الْمَوْتَ فَإِنَّ هَوْلَ الْمُطَّلَعِ شَدِيْدٌ وَإِنَّ مِنَ السَّعَادَةِ أَنْ يَطُوْلَ عُمَرُ الْعَبْدِ وَيَرْزُقَهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ الْإِنَابَةَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1613. (16) [1/506-బలహీనం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు చావును కోరుకోకండి. ఎందుకంటే మరణావస్థ చాలా

١٦٠٩ - [١٢] (لم تتم دراسته) (٥٠٥/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "تُحْفَةُ الْمُؤْمِنِ الْمَوْتُ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِيْ شُعَبِ الْإِيْمَانِ.

1609. (12) [1/505-అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మరణం విశ్వాసికి కానుకవంటిది."[25] (బైహఖీ)

١٦١٠ - [١٣] (صحيح) (٥٠٥/١)

وَعَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "اَلْمُؤْمِنُ يَمُوْتُ بِعَرَقِ الْجَبِيْنِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَهْ .

1610. (13) [1/505-దృఢం]

బురైదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసి తన నుదుటి చెమట ద్వారా మరణిస్తాడు." [26] (తిర్మిజి', నసాయి', ఇబ్నె మాజహ్)

١٦١١ - [١٤] (صحيح) (٥٠٥/١)

తలలో ఉన్నవాటిని కూడా పరిరక్షించాలి. అంటే నోటిని అసత్యాలకు, పరోక్ష నిందలకు దూరంగా ఉండాలి. కళ్ళతో చెడు విషయా లను చూడకూడదు. చెవులతో చెడు విషయాలను వినరాదు. కడుపును పరరక్షించడం అంటే అధర్మ సంపాదన తినరాదు. మర్మాంగాలను వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉంచాలి. కాళ్ళతో చెడు విషయాల వద్దకు వెళ్ళరాదు. చేతులతో ఇతరులకు హాని చేకూర్చరాదు. దొంగతనం చేయరాదు. చావును గుర్తు చేసు కోవటం అంటే ఒక రోజు మరణిస్తామని, సమాధిలోకి వెళ్ళి క్రుళ్ళవలసి ఉందని గుర్తుంచుకోవాలి. ఇవన్నీ చేయటమే అర్హతకు తగినట్టు అల్లాహ్(త)కు సిగ్గుపడటం అవుతుంది.

25) వివరణ-1609: అంటే విశ్వాసికి మరణం అల్లాహ్(త) తరఫున కానుక వంటిది. ఎందుకంటే దీనివల్ల అల్లాహ్ (త)ను కలుసుకోవటం జరుగుతుంది. పరలోకంలో, తీర్పుదినంనాడు సాఫల్యం, ఉన్నత స్థానం లభిస్తుంది.

26) వివరణ-1610: అంటే మరణించినపుడు మరణావస్థ వల్ల అతని నుదురునుండి చెమటవస్తుంది. ఇది అతను విశ్వాసి అనడానికి నిదర్శనం. దానివల్ల అతనికి ఉన్నత స్థానం లభిస్తుంది. లేదా విశ్వాసి ప్రపంచంలో ధర్మసంపాదన కోసం శ్రమిస్తాడు. చివరికి మరణిస్తాడు. లేదా మరణించినపుడు చెమట రావటం శుభసూచకం. లేదా మరణించినపుడు ఏ మంత కష్టం కలుగదు కాని నుదుటినుండి చెమటవస్తుంది.

కఠినమైనది. దీర్ఘాయుష్షు లభించటం అల్లాహ్(త)కు విధేయునిగా జీవించే భాగ్యం ప్రసాదించటం దాసుని అదృష్టం." [27] (అ'హ్మద్)

١٦١٤ - [١٧] (ضعيف) (١/٥٠٦)

وَعَنْ أَبِيْ أُمَامَةَ قَالَ: جَلَسْنَا إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَذَكَّرَنَا وَرَقَّقَنَا فبكَى سَعْدُ بْنُ أَبِيْ وَقَّاصٍ فَأَكْثَرَ الْبُكَاءَ. فَقَالَ: يَا لَيْتَنِيْ مِتُّ. فَقَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم: "يَا سَعْدُ أَعِنْدِيْ تَتَمَنَّى الْمَوْتَ؟" فَرَدَّدَ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ. ثُمَّ قَالَ: "يَا سَعْدُ إِنْ كُنْتَ خُلِقْتَ لِلْجَنَّةِ فَمَا طَالَ عُمُرُكَ وَحَسُنَ مِنْ عَمَلِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1614. (17) [1/506-బలహీనం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్ద మేము కూర్చొని ఉన్నాం. ప్రవక్త (స) మాకు హితబోధ చేసి మా హృదయాలను సున్నితపరిచారు. స'అద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖాస్ ఏడ్వసాగారు. చాలా ఏడ్చి 'నేను చనిపోతే బాగుండేది' అని అన్నారు. అది విన్న ప్రవక్త (స) 'ఓ స'అద్! నా వద్ద కూర్చొని చావును కోరుతున్నావా?' అని అడిగారు. ఇలా మూడుసార్లు అన్నారు. ఆ తరువాత, 'ఓ స'అద్! ఒకవేళ నీవు స్వర్గం కోసం సృష్టించబడితే, నీ ఆయుష్షు ఎంత ఎక్కువ ఉంటే సత్కార్యాలు అంత ఎక్కువగా ఉంటాయి, నీకు అంతే మంచిది' అని అన్నారు. (అ'హ్మద్)

١٦١٥ - [١٨] (صحيح) (١/٥٠٦)

عَنْ حَارِثَةَ بْنِ مُضَرِّبٍ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى خَبَّابٍ وَقَدْ اِكْتَوَى سَبْعًا فَقَالَ: لَوْلَا أَنِّيْ سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَقُوْلُ: "لَا يَتَمَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ". لَتَمَنَّيْتُهُ. وَلَقَدْ رَأَيْتُنِيْ مَعَ رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم مَا أَمْلِكُ دِرْهَمًا. وَإِنَّ فِيْ جَانِبِ بَيْتِيْ الْآنَ لَأَرْبَعِيْنَ أَلْفَ دِرْهَمٍ. قَالَ: ثُمَّ أُتِيَ بِكَفَنِهِ فَلَمَّا رَآهُ بَكَى. وَقَالَ لَكِنْ حَمْزَةُ لَمْ يُوْجَدْ لَهُ كَفَنٌ إِلَّا بُرْدَةٌ مَّلْحَاءُ إِذَا جُعِلَتْ عَلَى رَأْسِهِ قَلَصَتْ عَنْ قَدَمَيْهِ وَإِذَا جُعِلَتْ عَلَى قَدَمَيْهِ قَلَصَتْ عَنْ رَأْسِهِ حَتَّى مُدَّتْ عَلَى رَأْسِهِ وَجُعِلَ عَلَى قَدَمَيْهِ الْإِذْخِرُ. رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ إِلَّا أَنَّهُ لَمْ يَذْكُرْ: ثُمَّ أُتِيَ بِكَفَنِهِ إِلَى آخِرِهِ.

1615. (18) [1/506-దృఢం]

'హారిస'హ్ బిన్ ము'దర్రబ్ (ర) కథనం: నేను 'ఖబ్బాబ్ వద్దకు వెళ్ళాను. అతను ఏదో వ్యాధివల్ల తన శరీరంపైన వాతలు వేయించుకొని ఉన్నారు. ఇంకా అతను, "ప్రవక్త (స), 'మీలో ఎవరూ చావును కోరుకోకండి,' అని అనడం నేను వినకుండా ఉంటే నేను చావును కోరుకునే వాడిని. ప్రవక్త (స) వెంట ఉన్నప్పుడు నా వద్ద ఒక్క దిర్‌హమ్ కూడా లేదు. 'ఈ రోజు నా ఇంట్లో 40 వేల దిర్‌హమ్‌లు ఉన్నాయి" అని అన్నారు. ఆ తరువాత అతని వద్దకు అతని కఫన్ తీసుకు రావటం జరిగింది. అది చూసి ఏడ్వసాగారు. ఇంకా," 'హమ్'జహ్ వీరమరణం పొందారు. అతనికి ఏమీ లభించలేదు. గీతలుగల ఒక తెల్లని చిన్నదుప్పటి తప్ప. తల కప్పితే కాళ్ళు బయటపడేవి, కాళ్ళు కప్పితే తల బయటపడేది. ఆ తరువాత దాన్ని తలపై కప్పి, కాళ్ళపై గడ్డి వేయటం జరిగింది" అని అన్నారు.[28] (అ'హ్మద్, తిర్మిజి')

---

27) వివరణ-1613: ఇక్కడ మరణావస్థ మరియు దాని కాఠిన్యత పేర్కొనడం జరిగింది. అందువల్ల అటువంటప్పుడు చావును కోరుకోరాదు. అల్లాహ్(త) దీర్ఘాయుష్షు, విధేయతా భాగ్యం ప్రసాదిస్తే, అత్యధికంగా దైవప్రీతిని పొందగలడు.

28) వివరణ-1615: ఈ హదీసులో 'ఖబ్బాబ్‌ను గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతని గురించి కొన్ని వివరాలు ఇక్కడ ప్రస్తావించటం మంచిదని, దీని ద్వారా పాఠకులు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని భావించి, సియరు స్సహాబావల్ ముహాజిరీన్ మూడవ భాగం నుండి పేర్కొనడం జరిగింది.

'ఖబ్బాబ్ (ర): ఇస్లామ్ ప్రారంభకాలంలో ప్రవక్త(స) 'జైద్ బిన్ అర్ఖమ్ ఇంట్లో శరణు తీసుకోవటానికి ముందు ఇస్లామ్ స్వీక రించిన అదృష్టవంతులు. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వారిలో 6వ వ్యక్తి. అందువల్ల సాదిసుల్ ఇస్లామ్ అని పిలిచేవారు. వీరు ఇస్లామ్ స్వీకరించినపుడు అవిశ్వాసుల వద్ద అన్నిటికంటే ఘోర పాపం ఇస్లామ్ స్వీకరించటంగా పరిగణించబడేది.

ఇస్లామ్ స్వీకరించటంవల్ల ధనసంపదలన్నిటినీ వదలుకోవలసి వచ్చేది. కాని 'ఖబ్బాబ్ (ర) ఏమాత్రం భయపడకుండా తాను ఇస్లామ్ స్వీకరించానని ప్రకటించారు. (అసదుల్ 'గాబహ్) ఇతడు ఒక బానిస. అందువల్ల ఇతడికి సహాయంగా ఎవరూ ఉండేవారు కారు. అందువల్ల అవిశ్వాసులు ఇతడిని అనేక విధాలుగా హింసించేవారు.అగ్గిపై పడుకోబెట్టి గుండెపై రాతి బండను పెట్టి పైనుండి నొక్కేవారు.(ఇబ్నె స'అద్) ఇతడిని ఎంత హింసించినా సత్యవచనాన్ని మాత్రం వదలలేదు. ప్రవక్త (స) ఇతడిని ఓదార్చేవారు. ఇతడి యజమాని ఎంత కఠినుడంటే, ఇనుప కడ్డీని కాల్చి

٣- بَابُ مَا يُقَالُ عِنْدَ مَنْ حَضَرَهُ الْمَوْتُ

3. మరణావస్థలో ఉన్నవారికి ఉపదేశం

మరణిస్తున్నవారు తమ కష్టంలో తాము ఉంటారు. ఒక్కో సారి మతి స్థిమితం ఉండదు. అందువల్ల అతని

తలపై వాత పెట్టాడు. (అసదుల్ 'గాబహ్)

అతడు ప్రవక్త (స)ను నాగురించి అల్లాహ్ ను ప్రార్థించమని కోరాడు. అనంతరం ప్రవక్త(స) ఓ అల్లాహ్(త) ఖబ్బాబ్ కు సహాయం చేయి అని ప్రార్థించారు. ఇది చాలక వారు ధన పరంగా కూడా హాని చేకూర్చడానికి ప్రయత్నించారు. 'ఆస్ బిన్ వాయిల్‌పై అతని అప్పు ఉండేది. 'ఖబ్బాబ్ తన బాకీ ఇవ్వమని అడిగితే, 'నీవు ము'హమ్మద్‌ను వదలనంత వరకు నేను నీ బాకీ ఇవ్వను' అని అనేవాడు. దానికి ఖబ్బాబ్, 'నీవు మరణించి మళ్ళీ సజీవంగా లేవనంత వరకు నేను ము'హమ్మద్ నుండి వేరుకాను,' అని అనేవారు. దానికి వాడు, 'సరే, నేను మరణించి లేచిన తర్వాత నాకు ధనం, సంతానం లభించిన తర్వాత నీ అప్పు తీరుస్తాను' అని అనేవాడు. అంటే మరణించి తిరిగి లేపబడటం అనే ఇస్లామ్ విశ్వాసాన్ని ధిక్కరించేవాడు. దీనిపై ఈ ఆయతు అవతరించబడింది. అల్లాహ్ **ఆదేశం**: "ఏమీ? మా సూచనలను తిరస్కరించి: "నిశ్చయంగా, నాకు ధనసంపదలూ మరియు సంతానం ఇవ్వబడుతూనే ఉంటాయి." అని పలికే వానిని నీవు చూశావా? ఏమీ? అతడు అగోచరాన్నిచూశాడా? లేదా అనంత కరుణామయుని వాగ్దానం పొందాడా? అలాకాదు! అతడు చెప్పేది, మేము వ్రాసి పెట్టగలము. మరియు అతడి శిక్షను మరింత పెంచగలము. మరియు అతడు చెప్పేవస్తువులకు మేమే వారసులమవుతాము మరియు అతడు ఒంటరిగానే మావద్దకు వస్తాడు." (మర్యమ్, **19:77-80**)

ఖబ్బాబ్ (ర) చాలా కాలం వరకు ఈ హింసలను భరిస్తూ ఉన్నారు. హిజ్రత్ ఆదేశం వచ్చిన తరువాత హిజ్రత్ చేసి మదీనహ్ వచ్చారు. హిజ్రత్ కూడా కష్టాలకు, ఆపదలకు భయ పడి చేయలేదు, కేవలం దైవప్రీతి కోసమే చేశారు. ఇంకా నేను కేవలం దైవప్రీతి కోసమే ప్రవక్త (స) వెంట హిజ్రత్ చేసాను అని అనేవారు. మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత ప్రవక్త (స) అతనికి ఖర్రాష్ బిన్ సమ్మల మధ్య సోదర భావం ఏర్పరిచారు.

మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత ప్రారంభం నుండి చివరివరకు అన్ని యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. 'ఉమర్ (ర) అతని ప్రత్యేకతల వల్ల అతన్ని చాలా గౌరవించేవారు. ఒకసారి 'ఖబ్బాబ్ (ర) 'ఉమర్ (ర)ను కలవటానికి వెళ్ళారు. 'ఉమర్ (అ) అతన్ని తన మెడపై కూర్చోబెట్టుకొని, ప్రజలకు చూపిస్తూ, 'ఇతను కాక నా వీపుపై కూర్చునే మరో వ్యక్తి కూడా ఉన్నాడు' అని అన్నారు. 'ఖబ్బాబ్ (ర) 'మరెవరు అని అడిగారు. 'దానికి 'ఉమర్ (ర) 'బిలాల్ (అ)' అని అన్నారు. దానికి అతను నాకు సమానంగా ఎలా? అవిశ్వాసుల్లో అతనికి చాలామంది సహాయకులు ఉండేవారు. కాని నాకు అల్లాహ్(త) తప్ప అడిగేవారెవరూ ఉండేవారు కారు అని చెప్పి తాను భరించిన కష్టాలను, హింసలను గురించి చెప్పారు.

37వ హిజ్రీలో కూఫాలో అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. వ్యాధి తగ్గడానికి బదులు ఇంకా పెరిగిపోయింది. వ్యాధి బాధవల్ల ఆందోళన చెంది "ఒకవేళ అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త చావును కోరరాదని వారించి ఉండకుంటే నేను ప్రార్థించే వాడిని" అని అన్నారు. పరిస్థితి ఇంకా ప్రమాదకరంగా తయారై నపుడు కఫన్ తీసుకురావటం జరిగింది. దాన్ని చూసి, అతను చాలా ఏడ్చారు, ఇంకా, "హమ్‌జహ్ కు పూర్తి కఫన్ కూడా లభించ లేదు. ఒక చిన్న దుప్పటి కఫన్‌గా చుట్టడం జరిగింది. ఒకవేళ కాళ్ళు కప్పితే తల బయటపడేది. ఒకవేళ తల కప్పితే కాళ్ళు బయటపడేవి. చివరికి తల కప్పి, కాళ్ళపై గడ్డి కప్పటం జరిగింది" అని అన్నారు. కొందరు పరామర్శించటానికి వచ్చారు. అబూ 'అబ్దుల్లాహ్! 'సంతోషించు. రేపటి వరకు నీవు నీ మిత్రులను కలుసు కుంటావు' అని అన్నారు. అది విని మౌనంగా ఉండి, 'నేను చావుకు భయపడటం లేదు. మీరు నన్ను పుణ్యాత్ములను గురించి గుర్తుచేశారు. కాని నాకు పుణ్యానికి బదులు పాపం లభించిందేమోనని భయపడుతున్నాను' అని అన్నారు. (ఇబ్నె స'అద్)

కూఫా ప్రజలు సాధారణంగా మృతులను పట్టణం లోపలే ఖననం చేసేవారు. కాని అతను, "నన్ను పట్టణం వెలుపల ఖననం చేయమని" హితవుచేశారు. దాని ప్రకారం అతన్ని పట్టణం వెలుపల ఖననం చేయడం జరిగింది. ఇతని సమాధి వల్ల పట్టణం వెలుపల కూడా జనవాసాలు ఏర్పడ్డాయి. మరణించినపుడు అతని వయస్సు 72 సంవత్సరాలు. 'అలీ (ర) 'సిఫ్ఫీన్ యుద్ధం నుండి తిరిగివస్తున్నప్పుడు ఇతని మరణ వార్త అందింది. 'అలీ (ర) జనా'జహ్ నమా'జు చదివించారు. దీని ద్వారా 37వ హిజ్రీలో మరణించారని తేలింది. అల్లాహ్ మనందరికీ ఖుర్‌ఆన్, 'హదీసు'ల ప్రకారం జీవించే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక! ఆమీన్.